

8. juni 2026

FM2026/121

Forslag til forespørgselsdebat om etablering af forbrændingsanlæg i Uummannaq samt Upernavik.
(Medlem af Inatsisartut Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut)

Fra Siumuts side ønsker vi at takke forslagsstilleren for at bringe den meget alvorlige affaldsproblematik i det nordlige Grønland op igen samt for at have fremlagt en vigtig debat om beskyttelsen af miljøet og vores udvikling.

Grønland er det smukkeste land i verden. Vores lands natur, fjorde og kystnære havområder er uden sidestykke og uden sammenligning i deres skønhed – men de er også grundlaget for vores kultur, vores levevilkår og vores erhverv, og de er til stor glæde. Derfor er det meget bekymrende, at det i store dele af landet igen bliver ignoreret, at affald hober sig op, og at måger, fluer, rotter og mange andre skadedyr findes i store mængder og fortsat bliver flere i byer og bygder. Samtidig ser vi også, at dette spredes til naturen og i nogle tilfælde ender i havet. Det er meget beklageligt og forkert.

Fra Siumuts side vil vi ikke benægte, at vi har et medansvar. Derfor må vi erkende, at nogle initiativer, som ellers så gode ud, ikke har haft reel succes, og vi finder det nødvendigt hurtigst muligt at finde løsninger, og Siumut vil bidrage aktivt til et konkret arbejde.

Vi vil heller ikke skjule, at da vores naalakkersuisut fra Siumut rejste rundt til mange bosteder og bygder, var det problem, som borgerne oftest fremhævede som det største, affaldshåndtering og affaldsafbrænding. Vi husker tydeligt, at et af de vigtigste budskaber ved den store konference i Ilulissat i september 2022 om bygder og mindre bosteder var kravet om forbedringer af lossepladser, affaldsafbrænding samt kloakering i bygder og byer. Desværre har vi siden da hverken set eller mærket løsninger fra Departementet for Natur og Miljø på disse opgaver – det er virkeligheden. På grund af de store barrierer i centraladministrationen her i Nuuk er affaldshåndteringen frem til i dag faktisk blevet stadig dårligere i mange bygder og byer.

Fra Siumuts side ønsker vi at understrege, at problemerne delvist bygger på de faktiske forhold lokalt, men også at lovgivningen og de administrative rammer, der er blevet etableret gennem årene, har haft meget stor betydning. Målsætningerne ser flotte ud på papiret, men konsekvensen har til tider været, at det er blevet vanskeligere at opfylde kravene, efter at de er blevet lovfæstet.

Fra Siumuts side vil vi understrege, at vi ikke ønsker at svække beskyttelsen af miljøet. Tværtimod ønsker vi, at miljøet beskyttes bedre og mere effektivt.

Men i miljøpolitisk arbejde må reglerne ikke være det eneste grundlag – man må også tage udgangspunkt i deres virkning på samfundet og naturen.

Hvis affald må oplagres i måneder eller år på grund af transportmæssige problemer, hvis containere står stille i havne i lang tid og bliver beskadiget, eller hvis affald spredes af vind, fugle og vejrforhold, så må

vi spørge os selv, om de løsninger, der anvendes, har en tilfredsstillende og gavnlig effekt på miljøet. Samtidig skal vi huske, at fiskeriet fortsat er landets vigtigste indtægtskilde.

Fiskeriet er grundlaget for vores eksport, mange af vores arbejdspladser og en meget stor del af vores velfærd. Derfor handler beskyttelsen af vores havområder ikke kun om miljø – det handler også om erhvervsliv og samfundsøkonomi.

Ved at beskytte vores kyster, havområder og natur bedst muligt beskytter vi som samfund også vores økonomiske fundament.

I Naalakkersuisuts svar bemærker vi fra Siumuts side henvisningen til de fælles forbrændingsanlæg i Nuuk og Sisimiut samt til BAT, Best Available Technology. Vi støtter en reduktion af udledningen af dioxiner og andre stoffer, som kan skade miljøet. Vi respekterer også internationale aftaler, herunder Stockholmkonventionen.

Men det er vigtigt at understrege, at Stockholmkonventionen ikke kræver, at alle lande anvender identiske tekniske løsninger. Konventionens grundprincip er, at de bedst tilgængelige løsninger skal vurderes ud fra deres egnethed til de lokale forhold, herunder tekniske, økonomiske og driftsmæssige muligheder. Derfor er spørgsmålet ikke, om Grønland skal opfylde sine internationale miljøforpligtelser.

Spørgsmålet er, hvordan vi bedst muligt kan opfylde dem under forholdene i Grønland. Grønland er ikke medlem af EU.

Vores land er meget vidtstrakt, og alle bosteder har deres egne særlige karakteristika.

Klimaet i Grønland er meget anderledes end i Europa, ikke mindst i områder med havis.

Derfor er transportformer og infrastrukturer også meget anderledes.

Befolkningen er fordelt langs kysten på en helt anden måde.

Derfor bør vores miljølovgivning i højere grad tage udgangspunkt i de faktiske forhold i Grønland. Fra Siumuts side mener vi, at visse bestemmelser i Inatsisartutloven om beskyttelse af miljøet i høj grad trænger til opdatering og bør ændres hurtigst muligt, herunder følgende:

§ 2: Formålsbestemmelserne kan præciseres, så de lægger vægt på miljøbeskyttelse gennem driftsmæssigt bæredygtige og realistisk gennemførlige løsninger.

§ 5: Ved vurderingen af BAT (Best Available Technology) bør lokale forhold, klima, transportmuligheder og driftsmæssige muligheder indgå som faste vurderingskriterier.

§ 6: Transportmuligheder, havneforhold og de forskellige forhold gennem årets løb bør indgå i vurderingen af lokale forhold.

Derudover finder vi i Siumut det passende, at der hurtigst muligt indføres en ny bestemmelse, som gør det muligt at etablere lokale løsninger i byer, bygder og afsidesliggende områder, når transport til centrale anlæg ikke er mulig eller ikke er hensigtsmæssig.

Det handler ikke om at sænke standarderne. Det handler om, at reglerne skal kunne anvendes i samfundet. Og for Siumut er der kun ét grundlæggende spørgsmål:

Når vi vedtager nye love, bør vi altid spørge os selv:

"Er denne lov eller denne løsning tilpasset forholdene i Grønland, eller er den tilpasset europæiske samfund?"

Hvis reglerne ikke kan anvendes i kommunernes, borgernes og erhvervslivets hverdag, vil vi skabe en stadig større afstand mellem lovgivningen og virkeligheden. Derfor mener vi i Siumut:

Siumut ønsker en renere organisering i alle dele af Grønland.

Siumut ønsker, at fiskeri og fangst fortsat skal stå stærkt i Grønland.

Siumut ønsker et sundere miljø for vores natur og havområder.

Derfor ønsker vi fra Siumuts side ikke kun fokus på de områder, som forslagsstilleren nævner i sin overskrift, men at der hurtigst muligt arbejdes med og træffes beslutninger om en modernisering af affaldshåndteringen og miljølovgivningen i hele landet.

Med disse bemærkninger takker vi for debatten og ser frem til at deltage i dialogen og arbejdet med løsninger.

Erik Jensen, Siumut